

สรุปการวิจัยปัญหาจิต-กายในวรรณคดีของกิล เบิร์ต รัยล

๑. ปัญหาจิต-กายในฐานะที่เป็นปัญหาสำคัญทางอภิปรัชญาและเป็นปัญหาแม่บทของจริยศาสตร์ เป็นปัญหาที่สำคัญปรัชญา (School) และนักปรัชญาที่สำคัญทางตะวันตก และแม้แต่ตะวันออกพยายามทำความเข้าใจและหาคำตอบ โดยเสนอคำตอบหลายแบบ แนวทางตอบปัญหาที่สำคัญได้แก่ จิตนิยม วัตถุนิยม ปฏิกริยานิยม ในสมัยก่อนและในสมัยใหม่ปัจจุบันได้แก่ปฏิบัตินิยม ปรัชญาวิเคราะห์ เป็นต้น

ทุกคำตอบอาศัยวิทยาการต่าง ๆ ตามแต่ละสมัย สมัยก่อน วิทยาศาสตร์ไม่เจริญ การตอบปัญหานี้ก็อาศัยความรู้จากศาสนา ไสยศาสตร์ (Mystic) สมัยปัจจุบันอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เช่นฟิสิกส์ยุคใหม่ ชีววิทยายุคใหม่ เป็นต้น แต่ปรัชญาสำนักหนึ่งที่เสนอรูปแบบใหม่ของปรัชญาคือการวิเคราะห์ภาษาที่นักปรัชญาใช้ ซึ่งไม่ได้อิงวิทยาการสมัยใหม่โดยตรง แต่เป็นคำของตัวเอง เป็นลักษณะพิเศษต่างหากจากวิชาการอื่น ๆ ไม่เหมือนปฏิบัตินิยม ซึ่งวิเคราะห์ดูจะเห็นว่าอาศัยความรู้ของทฤษฎีวิวัฒนาการ เป็นพื้นฐาน แต่ปรัชญาวิเคราะห์เป็นเรื่องของภาษาศาสตร์มากกว่าอาศัยวิทยาศาสตร์แขนงใด ๆ

ถ้าพิจารณาว่าคำตอบของปัญหานี้มีวิวัฒนาการมาจากโบราณอย่างไรจนถึงรัยล ผู้เขียนมองไม่เห็นว่าเป็นการวิวัฒนาการ ผู้เขียนมองว่าสมัยใดเป็นสมัยของวิทยาการคันไหนด คำตอบของปัญหานี้ก็จะมีอิทธิพลมาจากวิทยการนั้น ๆ เพราะคำว่าวิวัฒนาการในความหมายของผู้เขียนไม่ได้หมายถึงการมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นเท่านั้น

แต่ต้องหมายถึงมีสิ่งที่ดีกว่าสมบูรณ์กว่า เกิดขึ้นด้วย แต่ปัญหานี้ในทฤษฎีใหม่ ๆ ก็
ไม่ได้มีคำตอบที่ดีกว่าไคว่ดีหรือสมบูรณ์กว่า เก่า เพียงแต่แปลกกว่า เก่า ไม่เหมือน
กันเท่านั้น

แต่ถ้าจะมองว่าการวิวัฒนาการคือการความต่อเนื่องทางความคิด ก็อาจจะ
พอพิจารณาได้ว่า ภาษามิตรสนะต่อเนื่องมาจากเดการ์ต เพราะภาษายกเอา
ความคิดของ เดการ์ตมาวิจารณ์และทำให้ภาษ่วิเคราะห์ภาษาที่ใช้เกี่ยวกับจิตต่อไป
เพราะเห็นว่าภาษาของ เดการ์ตที่ใช้ในการเขียนปรัชญาเกี่ยวกับเรื่องจิต เป็นภาษา
ที่ไม่ดี ถ้าเขียนแผนผังวิวัฒนาการตั้งแต่โบราณก็จะได้ว่า ไชคราคีส → เพลโต →
เดการ์ต → ภาษาล

เพราะความคิดเรื่องสสารและวิญญาณนั้น เป็นความต่อเนื่องมาจากความคิด
ของ เพลโต เรื่องแบบและสสาร (matter) และความคิดแบบและสสารของ
เพลโตมาจากความคิดเรื่องความดีที่มีลักษณะสมบูรณ์ของ ไชคราคีส

๒. เมื่อพิจารณาดลงงานของภาษาล จะเห็นได้ว่าภาษาลไม่ต้องการแสดง
ทฤษฎีต่อปัญหาจิต-กายจริง ๆ ที่จริงน่าจะมองว่าภาษาลเสนอการอธิบายความ
หมายของจิตในรูปแบบใหม่ หรือเสนอทฤษฎีจิต ทฤษฎีใหม่มากกว่าตอบปัญหาความสัมพันธ์
ระหว่างจิตกับกาย หรือถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปอีก อาจจะกล่าวได้แก่ภาษาล
พยายามปฏิเสธโลก ๒ โลกของ เดการ์ต เท่านั้นเอง แต่วิธีปฏิเสธใช้วิธีวิเคราะห์
การใช้ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ได้ปฏิเสธโดยหาข้อเท็จจริงมาอ้างหรือใช้
วิธีทางตรรกวิทยาแบบเก่าอื่น ๆ

ดังนั้น การวิจัยทฤษฎีของภาษาลต่อปัญหาจิต-กาย จึงกลายเป็นความ
พยายามของผู้เขียน ที่จะตีความหมายผลงานของภาษาล เรื่องคำเกี่ยวกับจิต
(Concept of Mind) ให้เป็นเรื่องปัญหาจิต-กาย ทั้งยังเป็น การวิจัย ความ
คิดของภาษาล เรื่องการวิเคราะห์ภาษาเกี่ยวกับจิตจะชัดเจนกว่ามากจะเห็นได้ว่าใน
บทที่ ๓ ผู้เขียนพยายามจะตีความโดยกล่าวถึง เฉพาะที่เกี่ยวกับปัญหาจิต-กาย เท่านั้น
บทที่ ๓ จึงไม่ใช่มีเจตนาจะย่อความคิดของภาษาลแต่อย่างใด

๓. จิต(รายลปฏิบัติและเสนออะไรที่เกี่ยวกับความหมายของจิต) สำหรับรายล
 จิตก็คือพฤติกรรม จิตไม่ใช่สิ่งต่างหากจากพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ ไม่ว่าจะ เป็น
 จิตของผู้อื่นหรือจิตของตนเอง (อัตตา) จิตไม่ใช่สาเหตุให้เกิดพฤติกรรม แต่จิตและ
 พฤติกรรม เป็นความต่อเนื่องกันของสิ่งที่เรารู้ เฉพาะตัวเรา เป็นสภาพแนวมโนกับสิ่งที่
 ปรากฏ (พฤติกรรม) เช่นความตั้งใจกับการกระทำแบบตั้งใจ เป็นต้น ความจริงที่
 เรียกว่าสิ่งซึ่งรายล เสนอหรือพรรณนาที่รายล เสนอหรืออาจจะเรียกว่าทฤษฎีจิตของ
 รายลก็ตาม เป็นผลลัพธ์ซึ่งได้จากการที่รายลปฏิบัติ เคารกต์และพรรณานี้ เหมือน
 กับพรรณนาของพฤติกรรมนิยมในเรื่องความหมายของจิต ในแง่ความคิดเท่านั้น
 เพราะพฤติกรรมนิยมจะต้องมีการทดลองทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุนความคิดอีกทีหนึ่ง
 แต่สำหรับรายลไม่มีการทดลอง เพราะรายลเป็นนักปรัชญา ไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์
 เหมือนนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม อาจจะกล่าวได้ว่าอภิปรัชญาของพฤติกรรมนิยมคือ
 พรรณนาของรายล เรื่องจิต (ถ้าพฤติกรรมนิยมเมื่ออภิปรัชญา)

๔. รายลปฏิบัติปัญหาจิต-กายหรือ เสนอคำตอบว่าอย่างไรรายล เคย
 กล่าวไว้ในผลงานเล่มนี้ในตอนหนึ่งว่า ปัญหาจิต-กาย เป็นปัญหาที่ไม่ควรจะ เป็นปัญหา
 (improper question) รายลปฏิบัติการตอบปัญหานี้ของ เคารกต์คือคำตอบ ที่ว่า
 จิตเป็นสิ่งต่างหากจากกายและมีปฏิกริยากับกายหรือปฏิ เสขกริยานิยม (interactionism)
 แสดงว่ารายลไม่ได้ตอบปัญหาจิต-กายหรือไม่ก็มีพรรณนาคอปัญหา เพราะรายล
 เรียกปัญหาที่ว่าปัญหาที่ไม่ใช่ปัญหา รายลพิจารณาปัญหาทางปรัชญาอีกกระทันหัน
 นั้นเอง คือก่อนที่จะตอบปัญหาทางปรัชญาปัญหาต่าง ๆ รายลก็ตั้งข้อพิจารณาเสียก่อนว่า
 ปัญหาไหนบ้างที่เป็นปัญหา ปัญหาไหนบ้างที่ไม่ใช่ปัญหา แต่รายลก็ไม่เคยแสดงพรรณนา
 คอปัญหา ทางปรัชญาที่เป็นปัญหาเลย (จากผลงานต่าง ๆ ของเขา) รายลเพียงแต่

ทำหน้าที่ยกเอาปัญหาบางปัญหาที่ไม่ใช่ปัญหามาวิจารณ์ว่าไม่ใช่ปัญหาอย่างไร เท่านั้น
ไม่ว่าจะเป็นผลงานไหน ๆ ของ เขาก็ตาม เพราะเขาคือว่าหน้าที่ของนักปรัชญา
คือวิเคราะห์ภาษาที่นักปรัชญาอื่น ๆ ใช้ เขียนงานปรัชญาและวิเคราะห์ภาษาที่ใช้
ในชีวิตประจำวัน

ข้อ เสนอแนะ

ในฐานะที่คนไทยโดยมากนับถือพุทธศาสนาเถรวาท สิ่งที่น่าศึกษาต่อไป
คือปัญหาจิต-กายในทรรณะของพุทธศาสนาเถรวาท หรือศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้ง
ลงไปอีกในเรื่องการ เปรียบเทียบสมมุติบัญญัติของพุทธศาสนากับนิคประเภทของรายล